

kirjaamo@mmm.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntönnä 7.12.2020

Lausunto kansallisen vesihuoltouudistuksen visiosta ja sen toimeenpano-ohjelman luonnoksesta

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Hämeen ELY-keskus) toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmaluonnos käsittää pääasiallisesti vesihuoltolaitoksille suunnattuja käytännön kehittämistoimenpiteitä. Tämä on osaltaan loogista koska vesihuoltolaitokset muodostavat alan ”kovan ytimen”, toimien samalla vesihuollon alueellisina ja paikallisina toimijoina ja näyteikkunoina. Haasteena on, että uudistustyö jäänee ”vain” laitostasolle, vaikka kansallinen ”toimijaketju” muodostuu huomattavasti laajemmasta kokonaisuudesta.

Vision (ohjelmaluonnoksen kohta 1. *Tavoitteet*)? ja toimeenpano-ohjelman toimenpide-ehtotusten käynnistymiseksi ja viime kädessä niiden toteutumiseksi on tärkeätä tunnistaa myös vesihuollon muiden vastuutahojen tehtäviä, vastuita ja velvollisuuksia. Vesihuoltoa kansallisesti uudistettaessa, on tarpeen selkiinnyttää myös ministeriöiden, kuntien, ELY-keskusten, kuntien valvontaviranomaisten jne. roolit, tehtävät ja merkitys osana laajempaa vesihuoltokokonaisuutta. Vesihuoltolaitokset ovat suoriutuneet tehtäviensä hoidosta lähtökohtaisesti hyvin, kun otetaan huomioon niillä käytettävissä olevat resurssit, osaaminen, taloudellinen kehys, omistajaohjaus sekä muilta toimijoilta tullut ohjaus, neuvonta ja valvonta.

Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmaluonnoksessa esitetyille 10 toimenpide-ehtotukselle (a-j) on tarpeen määrittää vastuutahojen ja alustavien kustannusarvioiden lisäksi myös toteutusaikataulut. Tämä konkretisoi uudistuksen etenemistä. Vesihuoltoalan eri toimijoiden sitouttamiseksi ja toimenpiteisin tarttumiseksi voi tulla kyseeseen myös yhteisen sitoumuksen allekirjoittaminen. Lisäksi vesihuoltouudistuksen tueksi voi kysymykseen tulla jopa valtioneuvoston asettama neuvottelukunta, jonka tehtävänä on edistää eri osapuolten yhteistyötä ja avustaa ministeriöitä esimerkiksi vesihuoltoa koskevan lainsäädännön kehittämisessä ja ennen kaikkea lakien yhtenäistämässä sekä alan koulutuksen ja tutkimuksen edistämässä ja koordinoinnissa.

25.1.2021

KEHA/9909/2020

Hämeen ELY-keskus katsoo, että kunnilla on erityisen ratkaiseva rooli koko uudistuksen ja viime kädessä vision ja toimeenpano-ohjelman toteutumisessa. Kunnat toimivat nykyainsäädännön mahdollistamina vesihuollon kehittäjinä, järjestäjinä ja omistajina. Kuntien tulee lisätä ja tarjota alueensa eri laitoksille laadukkaampaa asiantuntija- ja omistajaohjausta vesihuoltopalveluiden toimintavarmuuden turvaamiseen, jopa velvoittavin lainsäädännöllisin keinoin. Omistajien ja vesihuoltolaitosten välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä tulee merkittävästi lisätä laitoksien palvelutason, omaisuudentilan ja taloudenpidon määrittämiseksi ja toteutumiseksi.

Kansallisessa vesihuoltouudistuksessa tarkoitetun vesihuollon toimintakyvyn turvaaminen edellyttää jatkossa huomattavasti nykyistä enemmän poliittista tukea, pitkäaikaista sitoutumista ja päätöksentekorohkeutta niin valtakunnallisella kuin paikallisella tasolla. Käytännön kokemus on osoittanut, että poliittinen päätöksentekokoneisto on kiinnostunut edelleen yhteiskunnallisten tai yhteiskunnallisiksi katsottavien palvelujen ja palvelumekanismien kehittämisestä ja laajentamisesta. Uusien palveluiden tavoitettavuutta parantavat päätökset ovat poliittisesti kiitollisia. Sitä vastoin valmiiksi kehitettyjen palveluiden ylläpitoa ja kehittämistä koskeva päätöksenteko on vähemmän kiinnostavaa.

Osa A: Toimivan lainsäädännön ja valvonnan toimenpide-ehdotukset

Hämeen ELY-keskus pitää tärkeänä, että *vesihuoltolainsäädäntöä uudistetaan* ja myös yhtenäistetään nykyisestä. Ohjelmaluonnoksen taustatyössä on hyvin tunnistettu joukko tärkeitä kokonaisuuksia ja tarpeita, jotka tulee lainsäädännön uudistustyössä selvittää ja osin sisällyttää osaksi sääntelyä. Nykyhaasteena on myös se, että vesihuolto on pirstaloituneena useaan eri lakiin, joka taasen aiheuttaa monenlaisia käytännön epäselvyyksiä.

Vesihuoltolainsäädännön uudistaminen etenee aikanaan omaa tahtiaan, mutta tulevassa uudistustyössä on tarpeen selvittää ja konkretisoida erityisesti kunnan roolia kehittämisvastuun ja muiden tehtävien osalta. Viime vuosien aikana on korostuneesti tullut ilmi kuntien vesihuollon kehittämisen puutteellisuus ja lyhytnäköisyys. Syinä ovat vesihuollon kehittämiseen käytettävän ajan vähyys ja vesihuolto-osaamisen niukkuus sekä osin jopa välinpitämättömyys.

Vesihuoltolaitosten talouden ja toiminnan laadun osalta on tärkeätä muistaa, että kestävä talous on toiminnan keskeinen perusedellytys. Tähän asiaan voidaan tehokkaimmin vaikuttaa vesihuoltoalaa ja -toimintaa laajemmin ymmärtävän omistajaohjauksen avulla. Vesihuollossa hiertävät yhä enenemässä määrin omistajatuloutukset, niiden kohtuullisuus ja perusteet sekä toisaalta kuntien subventiot laitosten toiminnan mahdollistamiseksi. Näiden osalta tilanne ei ole ollut hallinnassa eikä kestäväällä pohjalla.

Kansallisen uudistuksen ohjelmaluonnoksessa on mainittu näkymättömän infrastruktuurin unohtuminen ja tarve saada vesihuoltoverkostot ”näkyväksi”

25.1.2021

KEHA/9909/2020

juuri poliittisen päätöksenteon avulla. Viime kädessä asia on saatettavissa kuntoon laitokseen suurentamisella, laatimalla riittävät ja luotettavat uus- ja saneerausinvestointisuunnitelmat sekä sitoutumalla ja varaamalla niihin vuotuiset määrärahat, joko vesimaksujen pitkänaikavälin korotuksin ja/tai pidättäytymällä omistajatuloutuksista määrääjäksi.

Kuntien omistama alueellinen vesihuolto-yhtiö on nähty jo pitkään vesihuoltopalvelujen saatavuuden ja turvaamisen kannalta yhtenä tulevaisuuden mahdollisuutena. Lisäksi alueellisessa yhtiömallissa kunnilla säilyisi edelleen päätäntävalta ja samalla saavutettaisiin vesihuoltolain edellyttämä hyvän vesihuoltopalvelun tavoite. Mallin on katsottu mahdollistavan joustavasti myös hallinnollisten rajojen ylikatsomisen. Suomessa toiminnassa olevat alueelliset vesiyhtiöt osallistuvat kaavoitukseen ja kunnallistekniseen yleissuunnitteluun sekä ylläpitävät saneeraussuunnitelmia ja osallistuvat lisäksi haja-asutusalueen vesihuollon suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Mikäli vesihuolto halutaan jatkossakin pitää kuntien omistuksessa, tulee siihen panostaa merkittävin taloudellisin lisätoimin sekä uudenaikaisella ajattelulla ja toteutusmallien avulla. Kansalaisaloitteesta vuoden 2020 alussa noussut yhteinen huoli vesihuollon ulkoistamisesta on varmasti aiheellinen, mutta onko suurimmalla osalla kunnista edes tosiasiallista kykyä vastata ja huolehtia kruunun jalokivemme, vesihuollon, toimintakyvystä? Nykyinen käytössä oleva "kuntaomistusmalli" ei ole kyennyt, tähän päivään mennessä, asiaa ratkaisemaan.

Myös arviot kuntien ja kuntatalouden tulevaisuudentilasta yms. eivät vahvista luottamusta vesihuollon kuntoon saattamisesta myöskään tulevaisuuden osalta. Kuntakentän menot ovat kasvaneet voimakkaasti ja velkaantumiskehitys on ollut vauhdikasta. Toiminta ei ole tehostunut eikä tuottavuus parantunut samaa tahtia yhteiskunnan muuttumisen kanssa. Kokonaisvaltaista strategista otetta on ollut kovin vähän. Tämä voi lisääntyvässä määrin johtaa siihen, että laitosten keräämiä tuloja hyödynnetään muuhun kuin vesihuollon kehittämiseen. Moniko kunta houkuttelee nykyisin uusia asukkaita tai toiminnanharjoittajia ajanmukaisilla ja luotettavilla vesihuoltopalveluilla?

Yksi arvioitava toteutusvaihtoehto voisi olla maakunnan liiton kokonaisedunvalvontaroolin laajentaminen vesihuollon toimivuuden varmistamiseen. Nykyisellään maakunnan liitto on merkittävässä vaikuttajan roolissa muun muassa maakunnan tie- ja väylähankkeiden sekä raideliikennetarkoitusten toteutumisen osalta. Maakuntaliitot ovat pitäneet yllä ääntä ja medianäkyvyyttä jopa yksittäisten junavuorojen säilymisen osalta. Miksi maakunnan liitto ei pitäisi alueellista ääntään kuuluvilla myös vesihuollon toimivuuden osalta? Maakunnan liitto voisi toimia esimerkiksi maakunnallisen vesihuollon saneerausrahituksen lobbaajana ja suunnittelutyön koordinoijana. Maakuntavaltuusto voisi puolestaan toimia yksittäisten tai yhteisten kehittämis- ja saneeraussuunnitelmien hyväksyjänä ja tukirahituksen myöntäjänä laitosten vesihuoltoverkostojen toimintakyvyn lisäämisessä.

25.1.2021

KEHA/9909/2020

Maakunnan liitto voisi samalla toimia myös yhteisenä kuntien vesihuollon kehittämistä palvelevana ja koordinoivana toimielimenä. Maakunnan liitto toimii maakunnan kehittämisen ja yhteistyön keskuksena, vastaten jäsenkuntiensa ja niiden väestöä palvelevasta maakunnallisesta suunnittelu- ja kehittämistyöstä sekä edunvalvonnasta. Lakisääteisten tehtävien lisäksi maakunnan liitto huolehtii myös muusta kehittämistoiminnasta maakunnassa sen henkisen ja aineellisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvän elinympäristön turvaamiseksi. Maakunnan liiton tehtävänä on myös vahvistaa maakunnallista yhteenkuuluvuutta sekä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä.

Kuntien vesihuollon kehittämistä palvelevan toimielimen tehtävinä voisi tulla kysymykseen esimerkiksi kuntakohtaisten vesihuollon kehittämissuunnitelmien sekä laitospöytäkirjojen varautumis- ja saneeraussuunnitelmien ajantasaisuuden ja yhteensovittamisen varmistaminen, kunnan vesihuollon yleisen kehittämissuunnitelman koordinointi ja asiantuntija-apu sekä kunta- ja vesihuoltolaitosyhteistyön edistäminen.

Osa B: Toimivien vesihuoltolaitosten toimenpide-ehdotukset

Alueellisen yhteistyön kehittäminen on viime vuosien ja vuosikymmenen aikana merkittävästi lisääntynyt. Kuten ohjelmaluonnoksessa todetaan, on alueellisen yhteistyön keskeisinä instrumentteina toimineet vesihuollon yleis- ja kehittämissuunnitelmat. Huomioitavaa kuitenkin on, että nämä suunnitelmat toimivat aikanaan katalyyttinä myös valtion tukirahoituksen myöntämiselle. Nämä ”putkisuunnitelmat” ovat tarjonneet alueen kunnille ja vesihuoltolaitoksille yhteistyön lisäksi myös taloudellisia hyötyjä ja etuja.

Perinteisille vesihuollon ”putkisuunnitelmille” on edelleen tilausta, vaikka valtion myöntämä vesihuollon tukirahoitus on päätynyt jo vuosia sitten. Jatkossa on tarpeen tunnistaa alueellisen yhteistyön muitakin erilaisia toteutustapoja. Yhteistyön katalyytteinä voivat toimia ulkoapäin tulevat laajat yhteiset vaikutteet (esim. ilmastonmuutos, sään ääri-ilmiöt ja pandemiat) tai yksittäisen toimijan kokema haaste, jonka ratkaiseminen tukee useaa eri toimijaa. Yhteistyön edelleen kehittämisen osalta ratkaisevaa on, että osallistuvat tahot kokevat asian itselleen tärkeäksi ja saavat itse vaikuttaa asian kuntoon saattamiseen. Lisäksi on tärkeää, että yhteistyön kehittämistoimiin on käytettävissä myös ulkopuolista rahoitusta.

Etelä-Savon ELY-keskuksen vuoden 2020 aikana laitoksille myöntämien *vesihuollon korona-avustuksien* käsittelyn yhteydessä on havaittu, että laitosten välisen akuutin yhteistyön lisääminen ja yhteisen laajemman palveluverkoston tarpeen tunnistaminen ei ole välttämättä aivan luontaista. Puhumattakaan siihen osallistumisesta. Mieluummin kehitetään vain omaa toimintaa, kuin tehdään ja ratkotaan asioita yhdessä.

Kansallisen uudistuksen ohjelmaluonnoksessa on todettu, että *neuvonta-apua tarvitsevat pienemmät kunnat ja vesihuoltolaitokset* kartoitettaisiin alueittain esimerkiksi ELY-keskuksen ja terveydensuojeluviranomaisen yhteistyönä vesihuoltolaitosten auditointia ja hyvän vesihuollon kriteerejä hyväksi käyttäen. Esitetyn kartoitustyön ensimmäisenä käytännön

25.1.2021

KEHA/9909/2020

haasteena tulee eteen ehdotettujen toimijoiden (ELY ja kunnan terveydensuojeluviranomainen) riittämätön asiantuntijuus ja osaaminen esimerkiksi kunta- ja laitostalouteen liittyvistä asioista. Lisäksi muina käytännön haasteina ovat:

- miten määritetään pääasiallisesti vapaaehtoiseksi tarkoitetut neuvontatarpeet,
- miten aktivoidaan neuvonta-apua tarvitsevaa kuntaa/laitosta, jos se ei auditointituloksista huolimatta itse tunnista tai koe tarvitsevansa neuvonta-apua.
- miten ”velvoitetaan” laitosta/kuntaa ryhtymään tarvittaviin käytännön toimenpiteisiin.

Mikäli neuvonta-avun tarjoaminen kuitenkin katsotaan tarpeelliseksi, on kartoitustyö ja neuvonnan järjestäminen tarpeen toteuttaa ulkopuolisen palveluntarjoajan, Kuntaliiton, Vesilaitosyhdistyksen, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry:n sekä kuntien ja laitosten välisenä yhteistyönä. Tämä toteutustapa on suositeltava niin palveluntarjoajan kuin itse toimijoiden ja edunvalvojien kannalta. ”Ylhäältäpäin” (valvontaviranomainen) annettava ja vapaaehtoisuuteen perustuva neuvonta-apu koetaan pääsääntöisesti turhauttavana neuvonnan saajan osalta. Turhautumiseen vaikuttaa lisäksi neuvonta-avun saajan oma ymmärtämättömyys ja tahtotilan puute asioiden kuntoon saattamiseksi. Myöskään neuvonta-avun lopputuloksena esitetty konkreettinen ehdotus jatkotoimenpiteiksi ei vielä johda toivottuun lopputulemaan. Viime kädessä asian kuntoon saattaminen tapahtuu vain lainsäädännöllisiä velvoitteita lisäämällä ja valvonnalla, kunnan/laitoksen oman sisäisen tahtotilan muutoksella sekä poliittisen päätöksenteon tukemana ja mahdollistamana.

Hämeen ELY-keskus toteaa, että ympäristöministeriön vuosina 2013–2019 rahoittamasta puolueettomasta ja maksuttomasta sekä kohdennetusta haja-asutuksen kiinteistökohtaisesta jätevesineuvonnasta saatiin arvokkaita kokemuksia. Vaikka neuvonnan tarkoitusperät olivat eri osapuolten (kiinteistönomistaja, kunta ja ELY-keskus) osalta pääasiallisesti kannatettavia, ei neuvonnan kautta havaittuja jätevesijärjestelmien uusimistoimenpiteitä koskaan toteutettu tarvittavassa laajuudessa. Neuvontatulosten perusteella vain aktiivisimmat ja valistuneimmat kiinteistönomistajat ja -haltijat ryhtyivät toimenpiteisiin. Merkittävä osa kiinteistöillä tarvittavista uusimistoimenpiteistä jäi tekemättä taloudellisen niukkuuden, lainsäädännön sekavuuden ja kuntien puutteellisten valvontaresurssien takia. Asiaan vaikutti myös se, että kiinteistöt eivät itse kokeneet asiaa tarpeellisenä ja itselleen hyödyllisenä.

Osa C: Osaamisen kehittämisen toimenpide-ehdotukset

Vesihuoltolaitoshenkilöstön pätevyysvaatimukset tulee tunnistaa osana vesihuoltolaitosten tehtävien määrittelyä. Mitä tehdään, niin siinä tarvitaan osaamista ja pätevyyttä. Jatkossa tulee tunnistaa erikokoisilla laitoksilla tarvittava osaaminen. Kansallisen vesihuoltouudistuksen toteutumiseksi laitoshenkilöstön pätevyysvaatimukset ja osaamiskriteerit eivät voi jatkossa

25.1.2021

KEHA/9909/2020

perustua pelkästään vapaaehtoisuuteen. Tämä tukee myös ajatusta oman laitostoiminnan kehittymisestä, laitosten välisen yhteistyön lisäämisestä, osaamisen tarjoamisesta laitosten välillä tai jopa laitosityhdistymisistä osana asianmukaisten vesihuoltopalvelujen turvaamista.

Vesihuollon urapolkujen kehittämisen osalta on tunnistettu oikeita asioita. Lisäksi vesihuollon tunnettavuutta ja yleiskoulutusta tulee sisällyttää lapsille jo esikoulusta ja peruskoulun ala-asteelta alkaen. Lapsena herännyt kiinnostus tai mahdollisesti alalla työskentelevien vanhempien esimerkki voivat toimia katalyyttinä myöhempään vesihuoltoalan opiskeluun ja alalle siirtymiseen tai sitten vain yleisen vesihuoltotietoisuuden lisääntymisenä. Katalyyttinä asiassa voisi toimia MMM:n, YM:n, STM:n ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) välinen vuoropuhelu.

Osa D: Resurssiviisauden ja digitalisaation toimenpide-ehdotuksista

Alueellisten vesiosaamis- ja kiertotalouskeskittyminen yhteistyön edistämisen osalta tulee jatkossakin erilaisin taloudellisin instrumentein ja kannustimin (kokeilu- ja kehittämisrahoitus) mahdollistaa ja madaltaa uusien verkostoitumismuotojen syntymistä, teollisten symbioosien syntymistä sekä ekologisen kädenjäljen arvostamista. Tärkeätä on kutsua mukaan ja vaikuttamaan myös pienemmät laitokset alan eri palveluntarjoajien lisäksi.

Vesihuoltolaitosten digitalisaatiovalmiuksien ja tiedonhallinnan kehittämisen osalta tulee muistaa, että nykyiset pienet ja keskikokoiset vesihuoltolaitokset käyvät taistelua omasta jokapäiväisestä suoriutumisestaan ja olemassaolostaan liittyen veden hankintaan ja toimittamiseen sekä jätevesien johtamiseen ja käsittelyyn. Kokemuksen perusteella digitalisaatio (esim. verkostojen saattaminen sähköiseen muotoon) koetaan erityisesti pienemmillä laitoksilla edelleen hyvinkin utopistisena ajatuksena. Syinä ovat muun muassa osaamis- ja taloudellisten resurssien niukkuus.

Digitalisaatiovalmiuksien ja tiedonhallinnan osalta tarvitaan jatkossa entistä enemmän valmiita tietotalustoja, jotka koetaan käytön helppouden ja hyödynnettävyyden osalta mielekkäinä. Vesihuoltolaitosten digitalisaatiovalmiuksien ja tiedonhallinnan kehittämisen osalta perusteltua lisätä vastuutahoiksi myös edunvalvojina toimivat Vesilaitosyhdistys ja Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry. Edunvalvojat valvovat laitostensa etua edistämällä muun muassa laitosten kehittymistä, laitosten välistä yhteistyötä tarjoamalla jäsenilleen neuvontaa, koulutusta ja palveluita. Edunvalvojilla on käytössään myös arvokkaat keskusteluyhteydet, joilla saadaan kuulluksi myös laitoksen ajatukset ja tarpeet.

Lopuksi

Hämeen ELY-keskus pitää kansallista vesihuoltouudistusta erittäin tervetulleena. Alueellisesta vesihuollon kehittämis- ja valvontatyöstä saadun kokemuksen perusteella ELY-keskus kantaa huolta koko alan toimintakyvystä. Käytännön työssä havaittu alan toimijoiden moninaisuus sekä vastuiden ja velvollisuuksien epäselvyys ovat isoja haasteita ja niihin tulee tarttua.

25.1.2021

KEHA/9909/2020

Vesihuoltoalalla on tarpeen pitää keskiössä käyttäjien ja yhteiskunnan odotukset ja niihin vastaaminen. Asukkaiden tulee saada riittävästi talousvettä kohtuukustannuksin, ja jätevedet aiheuttavat mahdollisimman vähän ympäristöhaittoja sekä ravinteet saadaan hyötykäyttöön.

Kuten alussa on todettu, kansallisen uudistuksen vision ja toimeenpano-ohjelman toimenpide-ehdotusten toteutumiseksi on tärkeitä selkiinnyttää koko ”toimijaketjua”. Tämä luo perustan uudistuksen etenemiselle, yhteistyön lisäämiselle ja alan toimijoiden väliselle laajemmalle vuoropuhelulle. Jatkotyön osalta on tärkeitä:

- tunnistaa vesihuoltoon liittyvät eri toimijat
- poistaa eri hallinnonalojen ja toimijoiden välisiä silloja
- tunnistaa yhteistyön kehittämismahdollisuudet hallinnonalojen ja toimijoiden kesken
- tunnistaa asiantuntijuuden ja taloudellisen tuen merkitys mm. laitosten yhteistyö- ja yhdistymisselvityksille sekä pienempien laitosten isännöinnin kehittämisessä ja koulutuksessa

Kansallisen uudistuksen ohjelmaluonnoksen mukaan yhtenä toimialan keskeisimpänä haasteena nähdään *vesihuoltolaitoskentän hajanaisuus*. Esimerkiksi pelkästään Kanta- ja Päijät-Hämeessä vesihuoltolain piiriin kuuluu tällä hetkellä yhteensä 54 vesi-/viemäri- ja vesihuoltolaitosta. Näiden laitosten lisäksi alueella toimii yhteensä 33 muuta asiakkailleen vesihuoltopalveluja tarjoavaa toimijaa, jotka eivät ole vesihuoltolain piirissä ja jotka samalla usein jäävät taka-alalle tai jopa kokonaan huomiotta.

ELY-keskus katsoo, että ohjelmaluonnoksessa tunnistettu hajanaisuushaaste koskee muitakin vesihuollon toimijoita kuin pelkästään vesihuoltolaitoksia. Kanta- ja Päijät-Hämeessä vesihuollon valvontaan osallistuu yksi ELY-keskus ja 21 kuntaa. Lisäksi talousvesivalvontaan osallistuu yksi aluehallintovirasto ja yhteensä viisi kunnallista ja/tai kuntien yhteistä terveydensuojeluyksikköä. Edelleen koko valtakunnan tasolla vesihuoltoa ohjaavat tahoillaan kolme eri ministeriötä (MMM, YM, STM).

Vesihuollon hajanaisuuteen ja kokonaisuuden hallitsemattomuuteen vaikuttaa myös se, että vesihuoltoon liittyvistä tehtävistä ja toimista yms. säädetään useassa eri laissa (vesihuoltolaki 119/2001, ympäristönsuojelulaki 527/2014, terveydensuojelulaki 763/1994, maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, valmiuslaki 1552/2011, hallintolaki 434/2003, kuntalaki 410/2015, pelastuslaki 379/2011, vesilaki 587/2011, ...). Kansallisen vesihuoltouudistuksen tavoitteena tulee olla myös näihin haasteisiin vastaaminen ja varmistaa miten saadaan tämä ”orkesterikokonaisuus” soittamaan yhdessä annettujen nuottien mukaisesti.

25.1.2021

KEHA/9909/2020

Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmaluonnoksessa todetut vesihuollon toimintaympäristön kokonaishallinta, muutosten parempi ennakointi sekä koko alan toimintatapojen uudistuminen vaativat paljon työtä. Kokonaishallinta ja uudistuminen eivät toteudu laitoksille tarjottavan vapaaehtoisen neuvonnan ja hyvän vesihuollon kriteeristön käyttöönotolla eikä laitosten hymynaama-arvioiden perusteella. Uudistuminen tarvitsee nykyisten toimijoiden, toimintamallien ja rakenteiden tunnistamista, niiden läpikäyntiä ja toimivuuden arviointia. Lisäksi uudistus tarvitsee vesihuoltolainsäädännön kokonaisvaltaista läpikäyntiä ja yhteensovittamista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava vesitalousasiantuntija Timo Virola ja ratkaissut yksión päällikkö Merja Suomalainen. Asian valmisteluun on osallistunut myös vesitalousasiantuntija Jussi Leino.

Tämä asiakirja KEHA/9909/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/9909/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Suomalainen Merja 26.01.2021 14:30

Esittelijä Virola Timo 26.01.2021 14:30